

Ort och datum
Stockholm, 2024-10-07

Handläggare
Jonas Vallgård

Er referens
Fi2024/01538

Finansdepartementet;
fi.remissvar@regeringskansliet.se &
fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se

Yttrande: Tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso-och sjukvård

Vårdförbundet är ett yrkes- och fackförbund för legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor. Förbundet har drygt 115 000 medlemmar, varav drygt 90 000 är yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård. Vårdförbundet arbetar för en personcentrerad, säker och nära vård samt en jämlik hälsa.

Bakgrund

Promemorian lämnar förslag till en ny förordning om tillfälligt statsbidrag till regioner och kommuner som inte ingår i en region, i syfte att stärka effektiviteten i hälso-och sjukvården genom omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder i verksamheten och dess administration.

Yttrande

Vårdförbundet är positiv till att staten bidrar till att finansiera specifika omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder inom hälso- och sjukvården, vilket kan leda till förbättrad kvalitet och produktivitet. En sådan satsning bör inkludera åtgärder för att påskynda omställningen till en personcentrerad och nära vård. Vårdförbundet utgår samtidigt från att åtgärder för ökad produktivitet inte innebär att personalen förutsätts "springa snabbare", utan åtgärderna ska även medföra att arbetsmiljön förbättras.

Kravet på en detaljerad ansökan med ekonomisk analys och redogörelse för utvecklingsbehov kan förhoppningsvis leda till förbättrad planering och en väl genomtänkt användning av resurserna. Vårdförbundet kan samtidigt se vissa nackdelar med den här typen av riktade statsbidrag. Den omfattande ansökningsprocessen och kraven på detaljerade analyser och redogörelser kan skapa en betydande administrativ börda för regioner och kommuner. Administration som riskerar att nyttja resurser som i stället kunnat avsättas till kärnverksamhet. Det finns också risken att framför allt mindre kommuner missgynnas av en betungande ansöknings- och uppföljningsprocess.

Riktade bidrag blir öronmärkta för specifika ändamål, vilket kan begränsa regioners och kommuners möjlighet att prioritera och använda medlen där de anser att behovet är störst. Det här riskerar främst att bli ett problem om planeringsförutsättningarna förändras under bidragsperioden. Bestämmelser om att bidrag i vissa fall ska kunna återkrävas kan vidare skapa osäkerhet och ekonomisk risk för mottagarna. Eftersom bidragen är tillfälliga och upphör vid utgången av 2030, ser Vårdförbundet att det kan komma att begränsa åtgärderna till kortsiktiga lösningar snarare än den omställning och utveckling som hälso- och sjukvården behöver för att långsiktigt höja produktivitet och effektivitet.

Ett tydligt beslutsorgan hos Kammarkollegiet kan förhoppningsvis bedöma om ansökan kan redovisa en tillräcklig verkan på produktiviteten för att erhålla statsbidraget. Vårdförbundet har dock svårt att se hur en delegation vid Kammarkollegiet i ett vidare perspektiv kommer vara mer lämpligt att bedöma nödvändiga åtgärder än regionerna och kommunerna? Oavsett ser Vårdförbundet det som viktigt att följa upp vidtagna åtgärder och sprida goda resultat nationellt samt visa på vilka metoder som varit effektiva.

VÅRDFÖRBUNDET